

Η θέση της Ορθόδοξου Εκκλησίας δια την Αυτοκτονία

Ἐδῶ καί δύο χιλιάδες χρόνια, ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία διδάσκει ὅτι ὁ αὐτόχειρας δέν κηδεύεται, ἐκτός ἂν εἶναι παράφρων, ὁπότε δέν ἔχει ὀρθή ἐπίγνωση τῶν πράξεών του. Ὅταν τά Κοιμητήρια ἀνῆκαν στήν Ἐκκλησία καί ὄχι στήν Τοπική Αὐτοδιοίκηση ὅπως σήμερα, οἱ αὐτόχειρες δέν κηδεύονταν στό Κοιμητήριο, ἀλλά ἐν σιωπῇ ἐκτός τοῦ περιβόλου του.

Αὐτή ἡ ἀντιμετώπιση τῆς Ἐκκλησίας, -πού εἶναι ἄκρως φιλόανθρωπη ὅπως θά ἐξηγήσουμε πιό κάτω- δέν ἀποτελεῖ μόνο προφορική παράδοση πού φτάνει μέχρι τούς Ἁγίους Ἀποστόλους καί τόν Χριστό, ἀλλά προκύπτει κι ἀπό τόν 14ο γραπτό Ἱερό Κανόνα τοῦ Ἁγίου Τιμοθέου Ἀλεξανδρείας πού ἔχει Οἰκουμενικό κύρος ἀφοῦ ἐπικυρώνεται μέ τόν 2ο Κανόνα τῆς ΣΤ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου! Νά τί λέγει ὁ ἰ. Κανόνας:

«Ἐρώτησις ΙΔ'

-Ἐάν τις μὴ ἔχων ἑαυτὸν χειρίσῃται, ἢ κριμνήσῃ ἑαυτὸν, εἰ γίνεται προσφορά περὶ αὐτοῦ ἢ οὐ;

Ἀπόκρισις

-Ἐπὲρ αὐτοῦ διακρίναι ὁ Κληρικὸς ὀφείλει, εἰ τὸ ἀληθὲς ἔκφρων ὢν, πεποίηκε τοῦτο. Πολλάκις γὰρ οἱ διαφέροντες τῷ πεπονθότι, θέλοντες τυχεῖν τῆς προσφορᾶς καὶ τῆς ὑπὲρ αὐτοῦ εὐχῆς, καταψεύδονται καὶ λέγουσιν, ὅτι οὐκ εἶχεν ἑαυτὸν. Ἐνίοτε δὲ ὑπὸ ἐπηρείας ἀνθρώπων ἢ ἄλλως πως ἀπὸ ὀλιγωρίας πεποίηκε τοῦτο, καὶ οὐ χρὴ προσφορὰν ἐπάνω αὐτοῦ γενέσθαι· αὐτοφονευτῆς γὰρ ἑαυτοῦ ἐστὶ. Δεῖ οὖν πάντως τὸν Κληρικὸν μετὰ ἀκριβείας ἐρευνῆσαι, ἵνα μὴ ὑπὸ κρίμα πέσῃ»

Καὶ ἡ ἐρμηνεία τοῦ ἰ. Κανόνα: «Ἐρώτηση 14. Ἄν κάποιος ποῦ δέν ἔχει τὰ λογικά του αὐτοκτονήσῃ ἢ πέσῃ σὲ γκρεμό, γίνεται λειτουργία γι' αὐτὸν ἢ ὄχι; Ἀπάντηση: Ὁ κληρικὸς πρέπει νὰ ξεχωρίσει σχετικὰ μ' αὐτὸν ἂν τὸ ἔχει κάνει αὐτό, ἐπειδὴ ἦταν πραγματικὰ ἐκτός ἑαυτοῦ. Γιατί πολλές φορές οἱ συγγενεῖς του σκοτωμένου θέλοντας νὰ ἐπιτύχουν τὴ λειτουργία καὶ τὴν προσευχὴ γι' αὐτόν, λένε ψέματα ὅτι δέν εἶχε τὰ λογικά του. Σὲ κάποιες περιπτώσεις αὐτὸ τὸ ἔχει κάνει ἐπειδὴ ἐπηρεάστηκε ἀπὸ ἀνθρώπους ἢ σὲ ἄλλες περιπτώσεις ἐπειδὴ ἐπηρεάστηκε ἀπὸ ἀνθρώπους ἢ σὲ ἄλλες περιπτώσεις ἐπειδὴ λιγοψύχησε καὶ ἐπομένως δέν πρέπει νὰ γίνεται λειτουργία γι' αὐτόν.

γιατί είναι φονιάς του έαυτού του. Πρέπει λοιπόν ο κληρικός να εξετάσει με ακρίβεια για να μην άμαρτήσει»¹

Έν ολίγοις:

Άν κάποιος δέν έχει τά λογικά του κι αυτοκτονήσει, ό κληρικός έπιβάλλεται να έρευνήσει άν πράγματι είναι έτσι, γιατί πολλές φορές οί συγγενείς του άποθανόντος προκειμένου να έπιτύχουν τήν κήδευσή του, λένε ψέμματα!

Άν όμως είχε τά λογικά του, δέν άποτελεϊ δικαιολογία για να αυτοκτονήσει, ότι έπηρεάστηκε από άλλους ή λιγοψύχησε από τίς δυσκολίες τής ζωής. Σέ αυτήν τήν περίπτωση έχει διαπράξει φόνο και μάλιστα του ίδιου του έαυτού του!

Ό κληρικός πρέπει να ξεχωρίσει τίς δύο αυτές περιπτώσεις, ειδάλλως κινδυνεύει να άμαρτήσει!

Έπομένως, σύμφωνα μέ τούς Έερούς Κανόνες, ή αυτοκτονία άποτελεϊ θανάσιμο άμάρτημα! Άποτελεϊ κατάφορη βλασφημία κατά του Άγίου Πνεύματος και ό Χριστός είχε έξαγγείλει ξεκάθαρα, ότι ή βλασφημία κατά του Άγίου Πνεύματος δέ συγχωρείται ούτε στον παρόντα αιώνα, ούτε στον μέλλοντα! Ώς έσχατο μέσο δυσωπήσεως του Θεού και προστασίας των υπόλοιπων μελών τής Έκκλησίας ή Άγία μας Έκκλησία όρίζει ότι ό αυτόχειρας δέν πρέπει να κηδεύεται!

Οί τελετές τής Έκκλησίας δέν είναι τυπικά «κοινωνικά γεγονότα» κι ούτε λειτουργούν «μαγικά». Επίσης και οί σωτήριοι για τίς ψυχές Έεροί Κανόνες της, είναι διαχρονικοί και αιώνιοι και δέν προσαρμόζονται στις μόδες των έποχών και στά προσωπικά θελήματα του καθενός. Οί Άγιοι Πατέρες μέ τή μή κήδευση του αυτόχειρος, δείχνουν πραγματική αγάπη και δέν μπορούν να συμπλεύσουν μέ τήν σύγχρονη ύποκριτική «άγαπολογία». Δέν είναι όπως πιστεύεται από πολλούς σκληροί, άυστηροί κ.α. Τό ακριβώς αντίθετο συμβαίνει, δηλαδή δείχνουν ύψιστη αγάπη, για τούς έξής λόγους:

Άποτρέπουν από τήν άμαρτία τής βλασφημίας κατά του Άγίου Πνεύματος, ή όποία δέν συγχωρείται, χωρίζει τον άνθρωπο από τον Θεό και τον κολάζει αιώνια.

Άποτρέπουν τον φόνο και τήν στέρηση του θεόσδοτου - πολύτιμου δώρου τής ζωής, πού όσες δυσκολίες και άν συνεπάγεται, όμως παρέχει πάντα πολύτιμο χρόνο μετανοίας προς αιώνια σωτηρία.

Ἀποτρέπουν τούς ἠθικούς αὐτουργούς-ἀποδέκτες-ὑποστηρικτές τῆς αὐτοκτονίας. Πῶς θά ὑποχρεωθεῖ νά ψάλλει ἡ Ἐκκλησία: «μακαρία ἡ ὁδός ἧ πορεύη σήμερον», ὅταν ἡ πορεία πού διάλεξε ὁ αὐτόχειρας μόνο μακαρία (εὐτυχής) δέν ἦταν! Πῶς θά διαβαστοῦν προσευχές πού θά ἤχοῦν ψεύτικες, φαρισαϊκές καί προκλητικές στά ὦτα τοῦ Θεοῦ, ὅπως: «ὑπέρ ἀναπαύσεως τοῦ κεκοιμημένου δούλου τοῦ Θεοῦ...» (ἀφοῦ ὁ αὐτόχειρας ἀρνήθηκε τόν Κύριό του καί τό δῶρο τῆς ζωῆς πού τοῦ χάρισε), ἢ «Σύ εἶ ἡ ἀνάστασις τοῦ κεκοιμημένου δούλου Σου...» (ἀφοῦ ὁ αὐτόχειρας δέν ἠθελε τή ἐν Χριστῷ ζωή, θά θέλει τήν ἐν Χριστῷ ἀνάστασή του σ' αὐτήν;), ἢ «ἐπεπόθησεν ἡ ψυχή μου τοῦ ἐπιθυμῆσαι τά κρίματά Σου ἐν παντί καιρῷ», ἢ «ἀθυμία κατέσχε με ἀπό ἀμαρτωλῶν τῶν ἐγκαταλιμπανόντων τό νόμο Σου» (ἀφοῦ παραβλέπουμε τά κρίματα καί τό νόμο τοῦ Θεοῦ καί ἐπιθυμοῦμε νά ἐπιβάλλουμε τά δικά μας θελήματα) κλπ.

Ἐνδυναμώνουν τούς ἀνθρώπους γιά τήν ἀντιμέτωπιση τῆς ὅποιας δυσκολίας μέ τρόπους πνευματικούς καί σωτήριους! Ἡ αὐτοκτονία ἀντίθετα, εἶναι ὀριστικός-αἰώνιος ὄλεθρος καί ὄχι λύση!

Ὁ πνευματικός λόγος πού δέν πρέπει νά ἐπιτελεῖται νεκρώσιμος ἀκολουθία στόν αὐτόχειρα εἶναι ὁ ἑξῆς:

Ἡ κοινωνική περιφρόνηση τοῦ νεκροῦ, ἐμπεριέχει σιωπηλή προσευχή καί ταπείνωση, οἱ ὁποῖες ἔλκουν τό ἔλεος τοῦ Θεοῦ. Ἀκόμη καί οἱ μεταθανάτιες ταπεινώσεις μποροῦν νά βοηθήσουν τήν ψυχή στήν ἀπολογία τῆς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Ὑπάρχουν πολλές μαρτυρίες Ἁγίων, Πατέρων, Γερόντων, ὅπου ζητοῦσαν νά μὴν τούς θάψουν μέ τιμές, νά τούς πετάξουν, νά τούς καταφρονήσουν, νά τούς ἀφήσουν νά τούς φᾶνε τά ἄγρια ζῶα ἢ νά τούς θάψουν σέ ἄγνωστες τοποθεσίες, προκειμένου καί μετά τό θάνατό τους νά παραμείνουν «ἐν ταπεινώσει» κι ἔτσι, νά «ζητιανέψουν» περισσότερο ἔλεος καί ἀγάπη ἀπό τόν Φιλάνθρωπο, Ἐλεήμονα καί Οἰκτίρμονα Θεό! Καί ἦταν Ἅγιοι!

Ἕνας μακαριστός Ἀγιορείτης Γέροντας, ὁ π. Ἄνθιμος Ἀγιαννανίτης, ὅταν ρωτήθηκε ἀπό συγγενεῖς ἐνός νεαροῦ αὐτόχειρα, ἂν πρέπει νά μνημονεύεται στή λειτουργία (γιά κηδεῖα οὔτε συζήτηση βέβαια) ἀπάντησε: «Νά μὴν τόν μνημονεύουμε στή Λειτουργία. Εἶναι καλύτερα γιά τήν ψυχή του. Ὅταν δεῖ ὁ Πολυέλεος ὅτι δέν τόν τιμᾶμε, θά τόν ἐλεήσει ὁ Ἴδιος, ἐνῶ ὅταν ἐμεῖς τόν τιμᾶμε, δέν θά τόν ἐλεήσει Αὐτός...»².